

Паламарчук Інна

к.с.-г.н., старший викладач

Вінницький національний аграрний університет

Вінниця, Україна

ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЮ ТА ДИНАМІКА ПЛОДОНОШЕННЯ РОСЛИН КАБАЧКА ЗАЛЕЖНО ВІД СОРТОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ТА СТИМУЛЯТОРІВ РОСТУ В УМОВАХ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Кабачок належить до родини Гарбузові (*Cucurbitaceae*), яка об'єднує більше 100 родів та близько 400 видів [4]. Кабачок (*Cucurbita pepo* var. *Giraumontia* Duch.) відноситься до виду твердошкірого гарбуза, і є його різновидом. Батьківщина цього виду Південна і Центральна Америка [5].

При застосуванні регулюючих препаратів необхідно враховувати те, що кожен з них створений для стимулювання росту, розвитку певних культур при відповідних дозах, термінах та способах застосування, що активізує процеси життєдіяльності рослин, збільшує продуктивність, покращує якість продукції, зміцнює захисні властивості, підвищує стійкість до несприятливих умов вирощування – різких перепадів температур, морозів, весняним поворотним заморозків, спеки та посухи або, навпаки, перезволоження ґрунту і недостатній сумі активних температур.

В останні роки цікавість до кабачка зростає, тому важливим є вивчення впливу стимуляторів росту для підвищення продуктивності плодів кабачка [1].

Вивчення формування врожаю та динаміки плодоношення рослин кабачка залежно від сортних особливостей та стимуляторів росту в умовах Правобережного Лісостепу України вивчали впродовж 2011-2013 рр. на дослідному полі Вінницького національного аграрного університету. Для проведення досліджень використовували сорти кабачка Золотінка та Чаклун. Позакореневе підживлення проводили такими стимуляторами росту: Івін, Емістим С, Вермісол, Вітазим, Фітоцид. За контроль обрано варіант без обробки. Рослини висівали за схемою 120х70 см (11,9 тис. шт./га). Повторність дослідів чотириразова. Площа облікової ділянки 40 м². Згідно методики, передбачено фенологічні спостереження, біометричні вимірювання та обліки [3]. Позакореневе підживлення рослин проводили в фазу трьох справжніх листків та на початку цвітіння рослин кабачка. Збирання врожаю здійснювали згідно з вимогами діючого стандарту – «Кабачки свежие. Технические условия. – ДСТУ 318 – 91» [2].

За результатами досліджень встановлено, що сорти та стимулятори росту рослин впливали на динаміку плодоношення рослин кабачка. В середньому за роки досліджень період плодоношення рослин кабачка тривав 7–11 декад.

У 2011 році продукція кабачка почала надходити у третій декаді червня у всіх досліджуваних варіантів. Серед досліджуваних сортів найбільш врожайним виявився сорт Чаклун. Порівнюючи досліджувані стимулятори росту, можна сказати, що найбільший відсоток раннього врожаю у обох досліджуваних сортів отримали з застосуванням стимуляторів росту: Івін – 3,0 т/га (сорт Золотінка), Івін, Емістим С (сорт Чаклун) – 4,6, 6,7 т/га відповідно. Найбільш інтенсивно рослини кабачка плодоносили у другій, третій декадах липня, за рахунок найбільш сприятливим погоднім умовам, що склалися в даний період. Плодоношення в 2011 році майже у всіх досліджуваних варіантів тривало до III декади вересня, окрім сорту Золотінка з

застосуванням стимуляторів росту Івін та Емістим С та на варіанті без обробки.

У 2012 році погодні умови були менш сприятливі для плодоношення кабачка, що пов'язано з недостатньою кількістю опадів, проте надходження продукції відмічали з третьої декади червня по другу декаду вересня. Найбільший відсоток раннього врожаю відмічено у сорту Золотінка на варіанті без обробки – 2,4 т/га, у сорту Чаклун з застосуванням стимулятора росту Фітоцид – 4,3 т/га. У другій і третій декадах липня відмічали найбільший відсоток врожаю, за рахунок сприятливих погодних умов. Тривало плодоношення до II декади вересня, проте найвища врожайність в кінці плодоношення була: у сорту Золотінка з застосуванням стимулятора росту Вітазим – 4,6 т/га, у сорту Чаклун з застосуванням стимулятора росту Фітоцид – 4,8 т/га, що більше контролів на 1,5 та 4,1 %.

В 2013 році продукція кабачка надходила 7–8 декад. Раннім надходженням продукції характеризувались варіанти з застосуванням стимулятора росту Фітоцид: у сорту Золотінка – 0,9 т/га, у сорту Чаклун – 2,6 т/га. У інших досліджуваних варіантів надходження продукції розпочалось з третьої декади червня. Найбільш інтенсивно кабачки плодоносили у другій та третій декадах липня. Плодоношення рослин кабачка тривало лише до третьої декади серпня.

Застосування стимуляторів росту позитивно впливало на формування врожаю і забезпечило приріст відносно контролю. Кращі умови для формування врожаю створювались при застосуванні стимулятора росту Фітоцид: у сорту Золотінка вона становила 58,6 т/га, а у контролі – 48,6 т/га, що на 10,0 т/га менше, у сорту Чаклун – 89,6 т/га, що на 12,2 т/га більше від контролю. При проведенні досліджень найбільшою врожайністю характеризувався 2011 рік. Найменшим даний показник отримали у 2013 році, за низьких температур в серпні, що призвело до скорочення періоду надходження врожаю.

В результаті проведених досліджень встановлено, що на період надходження та величину врожаю кабачка впливали сортові особливості, стимулятори росту рослин та погодні умови років досліджень. В середньому за три роки досліджень у сортів Золотінка та Чаклун найбільша врожайність була із застосуванням стимуляторів росту Вітазим та Фітоцид, що забезпечили приріст врожаю 7,9-12,2 т/га відповідно.

Список використаних джерел

1. Грицаєнко З. М., Пономаренко С. П., Карпенко В. П., Леонтюк І. Б. Біологічно активні речовини в рослинництві. Київ : ЗАТ «НІЧЛАВА», 2008. 352 с.
2. ДСТУ України 318 – 91 Кабачки свежие. Технические условия: Введен. 01.01.92. Киев : Изд. официальное, 2010. 8 с.
3. Методика дослідної справи в овочівництві і баштанництві ; за редакцією Г.Л. Бондаренка, К.І. Яковенка. Харків : Основа, 2001. 369 с.
4. Тараканов Г. И., Мухин В. Д. Овощеводство. 2–е изд., перераб. и доп. Москва : Колос, 2003. 472 с.
5. Шатковский А. Технологические аспекты выращивания кабачка на капельном орошении. *Овощеводство*. 2009. № 4. С. 58-61.

